

Bistriška:

Čebelica Florjanka.

Na velikera vrtu za vasjo stoji velik čebelnjak — domovanje pridnih čebelic. Čebeljak ima 64 panjev, 64 toplih izbic za marljive čebelice. V pomladnih dneh je tod okoli na vrtu vse živo, v poletju kar mnogoli pridnih gostov na cvetočih astrah, dišečih nageljnih in mainljivem grmovju, jeseni pa postane čebelicam dolgočasno na vrtu pa odbrenče v jasno daljavo, iskat kruhka — sladkega medu.

Dobro vé visoka hruška, da jo opazujejo marne čebelice, zato cvete vsako leto; dobro vé nizka jablana, da oprezajo po njej pridne čebelice, zato se vsako leto zasmee in v smehu požene rožnate cvetove po svojih krivenčastih vejah; a najbolje vé ponosna češnja tik ob ograji — ta pomladi svetè, da je vsa kakor bela deklica, odeta v same bele, bele rože———

Pomladi je na vrtu kakor v paradizu, Mlado drevje poganja, brstje kliče vstajenje, zelenje sili in kipi kvišku k solncu, drobne siničke, strnadi in druga kljunad cvrči in cvrči; solnce se pa smeje, žarki pojo in zemlja vesela diha v mladem življenju. — —

Čebelnjak ima 64 panjev. Vsi so poslikani, bogato pobarvani. Že iz <lalje te vabi to morje barv. Na enem panju je bela cerk-vica z rdečim zvonikom, na drugem kliče kosec svoje tovariše na bogato južino, na tretjem stoji slovenski vojak oprt ob puško in zre v daljavo... Zdi se, da pripovečuje svoje doživljaje in prorokuje dni, ko se bo še kresal slovanski meč, ko bo vzkipela slovanska kri, da otme one, ki mro pod trdo tujo pestjo. Prišel bo ta čas, zajeknila ura po vsem slovanskem svetu — čakajte, bratje!

Vseh slik na panjih ne morem našteti. Pridi, zvedoglavi Matijček in radoznala Metka, k meni pa ti jih pokažem in še povest ti povem ob njih. Nas najbolj zanima panj v 5. vrsti četrti. Tam je naslikan sveti Florijan. Golido drži v roki in iz nje uliva vodo po gorečem selu.

"V tem panju je doin mlade čebelice Florjanke.

Mnogo sestic živi poleg čebelice Florjanke, mnogo, mnogo Čebelic, veselih, željnih življenja in pesmi. Tudi mamica je med njimi — lepa kraljica-matica. Čist in lep je domek male Florjanke. Za red in snago skrbe sestrice-rediteljice, za varstvo pTed sovražniki pa sestrice-čuvajke. Toplo je Florjanki v toplem gnezdecu.

Zunaj se pa še šopiri zima s svojim ledenim mrzoin, ker marec je še liud mož. A v Florjankin domek ne more prodreti — tam je toplo, ej toplo. Malo še počakajte, drobne čebelice in ti, mala Florjanka! Skoro se pobere zima za visoke gore in veselo boste sfrčale v rožnati svet.

Poredni april se je spustil na zemljo. Južna toplota je prodrila do panjevih žrel in smuknila vanje. Takrat je spreletelo Florjanko do drobnega srca neznano čudo. To je prvi pozdrav iz sveta! Iz tistega sveta, o katerem ji je mamica govorila v tihih urah, da je neznano lep, ves pisan in poln življenja. Da so v njem čudolepi vrtovi, posuti s samirai rožami, belini, rdečimi, modrimi. Med rožami pa stopajo mravljice, brenčč bratci-čmrlji, skačejo pikapolonice, brzé metuljčki vseh barv in oj — še druga neznana čuda so v svetu. »Vse boš videla, vse uživala, drobna moja Florjanka, takrat, ko bo posijalo toplo solncece do panjevih žrel in nas pokliče majnik,« je pravila mati.

In danes je tako gorko posijalo solnce. »Svet se mi bo odprl, neznana čuda bodo uzrle moje oči. Nekaj me kliče, neka.f vabi———*"

Z-z-z! Oclletele so clobne čebelice, željne lepote, žejne solnca, v božji svet. Z njiini je odletela tudi Florjanka — februarjev otrok.

Cvetoča češnja ob vrtni ograji jo je zvalila v goste. Cvet za cvetom so božale njene iiožiee, pila je iz dišečih čašic sladko medico. Na liebu se je smehljalo solnce, žareča luč objemala svet, brezprimerna lepota vela po cvetju, kakor pesem valovi preko mladih trav vesela pomladna slutnja.

Florjanka čuti — prav je imela mamica! — kako lep, čutležno lep je avet! Njena očesca zro po njem in pijó lepoto, prvi rosiii dih življenja. Z belim cvetjem se pogovarja, belo cvetje ogovarja, zahvaljuje za sladak sprejera... Tako jo objame lepota, da niti ne vidi, kako se vračajo njene sestrice-čebelice druga za drugo brž domov. Na nebu namreč visi mračen oblak in mraz je brž, liudo mraz, če oblak zagrne solnce. Saj je še april, hudobni mesec v deželi. In april ima vročo sapo in hkrati leden dih. Pa so mu roke tako neznansko dolge, da more poseči do samega božjega solnca in v trenutku ugasniti žarečo luč, prepoditi toploto. — — Toda od aprila Florjanka ničesar ne ve. Kako bi ga sirotica poznala, saj ga še nikoli ni srečala v svojem mladera življenju.

Kaj si se stresla, drobna čebelica? Strupen mraz ti je segel z ledeno roko do srčeca? Kaj je? Z drobnimi očesci zreš proti nebu. Kje je solnce, tista velika, svetla luč? Ugasnila je... Velika črna lisa, ki visi na nebu, jo je popila. Kaj bo, Florjanka?

Dvigne čebelica drobne nožice, razpne krilca in odfrči proti domu. Pa ji burja zabrije v obraz, strese ji drobno premraženo telesce, da pade v krčevitem sunku na zemljo v blatno lužo. Nožice se skušajo dvigniti, a premočena in prezebla krilca se zalepijo ob telescu. Ne more jih razpreti, poleteti k maniici, k sestricam domov——

Še enkrat pogleda čebelica proti nebu, proti cvetoči češnji — svojem prvem in zadnjem paradižu — leden mraz ji strese telo in sirotica otrpne. Smrt jo je pobrala na prvera poletu v cvetoči svet.

Zaraan so jo čakali doma. Ni je dočakala mamica, niso jo nikoli več videle sestrice ...

† Leop. Podlogar:

Iz zgodovine kranjskih trgov.

15. Senožeče.

(Konec.)

Turki so večkrat nadlegovali senožeško okolico. V Dolenji vasi so si prebivalci utrdili cerkev s taborskim obzidjem. Deželna bramba je leta 1520. določila za kresišče tudi Senožeče, od koder naj bi se dajalo znamenje preteče nevarnosti na goriško stran. Iz tega trga so pošiljali na goriško stran tako zване »turške glase«. Pripravljena sta bila vedno dva konja; brzi se¹ so pa prenašali poročila iz kraja v kraj in poročali o gibanju ali prihodu Turkov. Grajski poveljniki so potrjevali pisana poročila, jih prejemale in oddajali. Leta 1555. so na cesarsko povelje utrdili za brambo senožeški grad, ki je vsled potresa leta 1511. veliko trpel.³ Delo je vodil zidarski mojster Ivan Črt, ki je utrjeval tudi druge gradove.⁴ Ko so Turki leta 1511. oblegali Trst, so sosedje poslali na pomoč 73 arkebusirjev (težkih strelcev) iz Logatca, Planine in Senožeč.⁵ Podrobnosti o teh napadih niso znane. Menda leta 1469. je odpeljal neki turški poveljnik mlado, lepo in pogumno ženo iz Krumpčeve

³ Dimitz., G. Kr., II, 101, 149.

⁴ Slov. biogr. leksikon, 110.

⁵ Dimitz., III, 47.